

Sygn. akt II DSS 9/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Konrad Wytrykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Zubert

ławnik Agata Pawlak

przy udziale zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Apelacyjnego
w [...] – sędziego Aleksandra Sikory oraz przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości
- sędziego Dariusza Kupczaka
w sprawie J. G. sędziego Sądu Okręgowego w K.
obwinionego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów
powszechnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 23)
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 5 czerwca 2019 r.
odwołania Ministra Sprawiedliwości
od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego [...]
z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. akt ASD [...],

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sygn. akt II DSS 9/18

W dniu 18 stycznia 2018 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] skierował do Sądu Apelacyjnego — Sądu Dyscyplinarnego [...] wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej sędziego Sądu Okręgowego w K. – J. G., zarzucając mu popełnienie czynu polegającego na tym, że w okresie od kwietnia 2015 roku do listopada 2015 roku w K. dopuścił się oczywistego i rażącego naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. w sprawach Sądu Okręgowego w K. o sygn. akt: XVI GC [...] (V Aca [...]), XVI GC [...] (V Aca [...]), XVI GC [...] (V Aca [...]), XIV GC [...] (V Aca [...]), XIV GC [...] (V Aca [...]), XIV GC [...] (V Aca [...]) i XIV GC [...] (V Aca [...]), czym dopuścił się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (obecnie tekst jednolity: Dz. U. z 2018 poz. 23 ze zm., dalej: „p.u.s.p.”).

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2018 roku, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny [...] uznał obwinionego J. G. sędziego Sądu Okręgowego w K. za winnego zarzucanego mu przewinienia służbowego z art. 107 § 1 p.u.s.p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 2 tej ustawy wymierzył obwinionemu karę nagany.

W uzasadnieniu przedmiotowego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny — Sąd Dyscyplinarny [...] stwierdził, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego fakt sporządzenia przez obwinionego sędziego J. G., w okresie od kwietnia 2015 r. do listopada 2015 roku, uzasadnień w siedmiu wskazanych w zarzucie sprawach, stanowi rażące i oczywiste naruszenie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. i został w pełni potwierdzony analizą treści owych uzasadnień.

W części uzasadnienia dotyczącej wymiaru kary, Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny [...] podał, że wymierzając karę nagany miał ma uwadze znaczną szkodliwość społeczną przewinienia dyscyplinarnego popełnionego przez obwinionego, wyrażającą się w naruszeniu jednej z kardynalnych zasad prawa procesowego. Sąd dyscyplinarny nadmienił, że obciążająco na wymiar kary

wpłynęło również działanie na szkodę stron i uczestników postępowań cywilnych oraz naruszenie dobrego imienia wymiaru sprawiedliwości. Sąd dyscyplinarny I instancji wskazał, że obwiniony był już wcześniej karany dyscyplinarnie oraz stosowano wobec niego środki, przewidziane w art. 37 § 4 p.u.s.p. i art. 40 § 1 p.u.s.p. Jednocześnie sąd nie doszukał się okoliczności łagodzących.

W odwołaniu od wyroku Sądu Apelacyjnego — Sądu Dyscyplinarnego [...] z dnia 26 marca 2018 roku, Minister Sprawiedliwości zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść obwinionego J. G. — sędziego Sądu Okręgowego w K..

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił rażącą niewspółmierność – łagodność – orzeczenia o karze, będącą wynikiem nieuwzględnienia we właściwy sposób wagi i szkodliwości społecznej popełnionego czynu; stopnia zawinienia sędziego; celu prewencyjnego, jaki powinna spełniać kara a także uprzedniej, dwukrotnej karalności dyscyplinarnej. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie sędziemu J. G., w miejsce orzeczonej kary nagany, na podstawie art. 109 § 1 pkt 4 p.u.s.p., kary dyscyplinarnej przeniesienia na inne miejsce służbowe.

W odpowiedzi na odwołanie, obrońca obwinionego wskazał, że wymierzone dotychczas J. G. kary nagany i upomnienia doprowadziły do przeniesienia go do orzekania bezwarunkowego w innym wydziale Sądu Okręgowego w K., co w dobitny sposób przekonuje, że kary oddziaływały nań i wpłynęły na jego postawę oraz podejście do ciążących na nim obowiązków orzeczniczych.

Sąd Najwyższy — Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie Ministra Sprawiedliwości od wyroku Sądu Apelacyjnego — Sądu Dyscyplinarnego [...] nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że paradoksalnie rację ma skarżący, że kara nagany jest zbyt łagodna, tak z uwagi na ciężar gatunkowy popełnionego przewinienia służbowego, skutki jakie zachowanie obwinionego wywołuje dla szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, jak też właściwości osobiste obwinionego, a zwłaszcza jego uprzednią karalność dyscyplinarną.

Podkreślić bowiem trzeba, że obwiniony J. G. był już wcześniej dwukrotnie karany dyscyplinarnie za przewinienia służbowe, o których mowa w art. 107 § 1 p.u.s.p. I tak, wyrokiem z dnia 6 czerwca 2014 roku, w sprawie o sygn. akt ASD [...], Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] uznał obwinionego J. G. za winnego tego, że w okresie od 28 stycznia 2013 roku do 9 stycznia 2014 roku, jako sędzia Sądu Okręgowego w K. w Wydziale XIV Gospodarczym dopuścił się rażącego i oczywistego naruszenia przepisów prawa, w tym art. 6 k.p.c., art. 737 k.p.c. i art. 787¹ k.p.c., w zakresie terminowości czynności procesowych przez beczynność w 44 sprawach, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2011 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) i za to na mocy 109 § 1 pkt 1 p.u.s.p., wymierzył mu karę upomnienia. Natomiast wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] z 25 maja 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt ASD [...], J. G. został uznany za winnego tego, że dopuścił się rażącej i oczywistej obrazy art. 332 § 1 k.p.c. oraz uchybił godności urzędu sędziego przez zmianę treści ogłoszonego w dniu 30 sierpnia 2013 roku w sprawie XIV GC [...] Sądu Okręgowego w K. wyroku i doręczenie go stronie pozwanej w formie papierowej o treści zasądzającej na rzecz [...] W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w M., podczas gdy ogłoszenie wyroku dotyczyło [...] W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. oraz zawarcie w punkcie 3 nie odczytanego podczas ogłoszenia wyroku zwrotu „w tym kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego” a nadto w punkcie 4 przez odmienne niż ogłoszono jego brzmienie, gdyż zawarto tam zwrot „tytułem kosztów stawienia świadków” a nie „z tytułu kwoty dla świadków za stawienie na rozprawie”, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 133). Za popełnienie powyższego przewinienia dyscyplinarnego obwiniony został ukarany karą dyscyplinarną nagany.

Wobec obwinionego zastosowane były także środki z art. 37 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) oraz art. 40 § 1 p.u.s.p.

Stąd też rację ma skarżący, że wymierzona sędziemu J. G. kara nagany może jawić się jako kara zbyt łagodna. W orzecnictwie Sądu Najwyższego — Sądu Dyscyplinarnego ugruntowany jest pogląd o odpowiednim stosowaniu w postępowaniu dyscyplinarnym dyrektyw wymiaru kary określonych w ustawie Kodeks karny. W orzecnictwie uwzględnia się tzw. szkodliwość korporacyjną przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 p.u.s.p., jaką w rozumieniu powszechnego prawa karnego stanowi szkodliwość społeczna, uzupełniona elementami szkodliwości mierzonej wobec środowiska zawodowego, w którym sędzia pozostaje, z uwzględnieniem ochrony autorytetu wymiaru sprawiedliwości, wizerunku sądów oraz władzy sądowniczej i poszczególnych sędziów ją sprawujących. Rozmiar tej szkodliwości kształtują także czynniki podmiotowe dotyczące obwinionego, rozmiar szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz rodzaj i znaczenie naruszonych reguł (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2016 roku, sygn. akt SNO 42/16, LEX nr 2149216).

Sąd wymierzając obwinionemu karę, obowiązany jest wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności podmiotowe i przedmiotowe, które wpływają na jej wymiar, tak obciążające jak i łagodzące. Kara wymierzona obwinionemu musi spełniać kryteria proporcjonalności zachodzącej pomiędzy popełnionym uchybieniem dyscyplinarnym, a nałożoną na niego dolegliwością. Należy podkreślić, że kara wymierzona za przewinienie dyscyplinarne musi spełniać ponadto funkcję ochronną, którą można określić jako ochronę wymiaru sprawiedliwości w aspekcie podmiotowym oraz przedmiotowym. W aspekcie podmiotowym odnosi się ona do dobrego imienia sędziów, zaś w przedmiotowym sprowadza się do ochrony prawidłowego funkcjonowania, w tym zachowania dobrego imienia wymiaru sprawiedliwości w społeczeństwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2018 roku, sygn. akt II DSK 1/18, LEX nr 2644720).

Mimo jednak zarysowanej wyżej konstatacji, że wymierzona obwinionemu kara nagany jest karą zbyt łagodną, nie można tracić z pola widzenia, że przedmiotem skutecznego zarzutu odwoławczego, który może doprowadzić do orzeczenia reformatoryjnego może być tylko „rażąca niewspółmierność kary” — art. 438 pkt 4 k.p.k., w tym wypadku — rażąca łagodność kary. „Rażący” to nie tylko „dający się łatwo stwierdzić”, „wyraźny”, ale również „bardzo duży”.

Rażącą niewspółmierność kary lub środka karnego należy więc wiązać ze skalą, natężeniem tej niewspółmierności, a nie z jej oczywistym charakterem. Określenie „niewspółmierność” oznacza „brak proporcji, odpowiedniości między czymś a czymś”. Chodzi tu więc o ocenę zachowania przez sąd proporcji pomiędzy wymiarem kary a okolicznościami, które miały wpływ na to rozstrzygnięcie. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, że występuje wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. wyroki SN: z 22.10.2007 r., SNO 75/07, LEX nr 569073; z 26.06.2006 r., SNO 28/06, LEX nr 568924; z 30.06.2009 r., WA 19/09, OSNwSK 2009, poz. 1255; z 11.04.1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985/7–8, poz. 60) – D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, Warszawa 2018, s.180-181).

Takiego rozdziwisku w treści zaskarżonego orzeczenia stwierdzić nie sposób. Wymierzona obwinionemu kara nie jest bowiem karą rażąco niewspółmierną, zwłaszcza, że kara przeniesienia postulowana przez odwołującego byłaby zbyt surowa, mając na uwadze stopień szkodliwości popełnionego przekroczenia dyscyplinarnego, jak też fakt, że od czasu czynu upłynęły już 4 lata, obwiniony orzeka aktualnie w innym wydziale Sądu Okręgowego w K. i, jak się zdaje, poprawił jakość swojej pracy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 133 p.u.s.p.